

Advokat om lovbrudd:

- Må få større konsekvenser

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Ulovlig journalføring må få større konsekvenser enn det gjør nå, mener advokat.

– HENSYNET BAK bestemmelsen om journalplikt er tresidig. Den skal ivareta både pasientens og helsepersonellens interesser og rettssikkerhet og tilsynsmyndighetenes krav til informasjon for å kunne føre forsvarlig kontroll med helsepersonell.

Det sier Jan Willy Hagen, advokat og partner i Brex Advokatfirma i Oslo. Etter hans syn bør det være skjerpede krav til dokumentering fra psykologer. Han kjenner ikke Stange-saken konkret, og uttaler seg på generelt grunnlag.

– Men saken reiser mange viktige prinsipielle spørsmål, ikke minst om journalføring knyttet til psykologer, som synes å ha vært lite diskutert, sier Hagen. Han mener at dersom regelverket for journalføring skal ha en funksjon, må det håndheves på en måte som sikrer rettssikkerhet for alle parter.

– Lovbrudd bør i større grad etterfølges av sanksjoner som bøter og en lavere terskel for inndragning av autorisasjoner enn hva som er tilfelle i dag.

Ferdsskriver

Advokatens erfaring er at de fleste nå har gode systemer og rutiner for å føre journaler.

– Men det er dessverre mange som ennå synder stort mot dette, sier Hagen.

Han sammenligner journal med en ferdsskriver som registrerer fart og posisjon i buss eller lastebil.

– Dersom det skulle oppstå en faresituasjon eller en kollisjon som gjør at det blir tatt ut tiltale, hentes alle data for å kunne rekonstruere et hendelsesforløp. Dette brukes som bevis og utgjør kjernedokumentasjon i en eventuell rettssak for å underbygge faktum i saken.

– *Men nå har vel Høyesterett slått fast at det er helsepersonell som har bevisbyrden i saker der det ikke er pasientjournaler?*

– Jo, bevisbyrden snus, det er riktig det, men det hentes ofte inn fagkyndige som ikke sjelden er profesjonskolleger, for å underbygge hva som mulig har skjedd i saken. Dette blir gjerne, slik jeg ser det, i beste fall kvalifisert gjetning om hva som faktisk har skjedd. Innenfor psykiatrien er dette problematisk, og det er lite rettspraksis på området i psykiatri-tilfeller, sier Hagen og fortsetter:

– Når denne typen saker blir satt på spissen, kan en tenke seg til hvor vanskelig det er for den psykiatriske pasienten å bli hørt og trodd, sammenlignet med psykologens eller andre behandleres uttalelser, som jo vanligvis ses på som mer troverdig, nettopp på grunn av at pasienten er psykisk syk.

Skade

Advokat Hagen har klienter som han mener har fått en forverring av den opprinnelige psykiske lidelsen, ettersom de opplever at de ikke kan stole på den journalføringen som har funnet sted. Enda

verre blir det i de tilfeller der det ikke er ført journal. Pasienten tolker ifølge advokaten mange ganger dette som om journaler bevisst er fjernet.

– Noen blir så opphengt i dette og klarer ikke gi slipp. De føler det er begått overgrep mot dem. I slike situasjoner kan en mulig forbigående lidelse bli forverret eller bli kronifisert.

Somatikken

I de tilfellene der journaler er mangelfulle eller fraværende, burde saker ifølge advokat Hagen i langt større grad dømmes til fordel for klienten.

– Dette er for øvrig en praksis som følges i større grad i somatiske tilfeller hos Norsk pasientskadeerstatning, sier Hagen.

– I psykiatritilfellene er det en utfordring å samle tilstrekkelige og gode bevis. Når journaler er mangelfulle, eller fraværende, avvises sakene lettere og oftere, og det er lite dokumentasjon å bygge på i en eventuell sak for domstolene.